

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α Π Ρ Ο Σ Α Ν Α Τ Ο Λ Ι Σ Μ Ο Υ Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Σ Τ Ι Κ Ω Ν Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν

ΟΝΟΜΑ: _____
ΗΜ/ΝΙΑ: _____, / 2 / 2023 ΤΜΗΜΑ: _____

Βαθμός %
☺

Α' Ομάδα

A.1. Να γράψετε τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, ανάλογα με το περιεχόμενό της. (/10 μονάδες)

- α. Ο πρωθυπουργός Δηλιγιάννης στις 12 Μαρτίου 1905 προέβη σε σκληρές δηλώσεις κατά του πρίγκιπα Γεωργίου και των συνεργατών του.
β. Η πολιτοφυλακή της Κρήτης οργανώθηκε για πρώτη φορά επί αρμοστείας Αλεξάνδρου Ζαΐμη.
γ. Ο Γερμανός Καραβαγγέλης διαπραγματεύθηκε με τους Αρμένιους καθώς και με τους μουσουλμάνους του Πόντου, μια μορφή συνομοσπονδίας.
δ. Το «Χάτι Χουμαγιούν» (1856) οδήγησε στη σταδιακή υποχώρηση του δυσμενούς κλίματος για τους υπόδουλους Έλληνες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
ε. Τον Φεβρουάριο του 1913 πραγματοποιήθηκε η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.

A.2. Να καταγράψετε: (/15 μονάδες)

- α. το περιεχόμενο του όρου "**Φροντιστήριο Τραπεζούντας**".
β. τους **λόγους** που, σύμφωνα με τον Π. Ενεπεκίδη, η φύση και η μέθοδος των συστηματικών διώξεων των Ελλήνων του Πόντου έχει δύο βασικές **διαφορές** από τη γενοκτονία των Εβραίων.
γ. τη **θέση του πρίγκιπα Γεωργίου** για το εθνικό ζήτημα της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα στο πλαίσιο της **πρώτης κυβέρνησης** της Κρητικής Πολιτείας.

B.1. Να αναφερθείτε:

- α. στις ενέργειες του Μητροπολίτη Τραπεζούντας **Χρυσάνθου** για το ποντιακό ζήτημα, κατά το συνέδριο Ειρήνης (1918-1919) στο Παρίσι (6 μον.) και
β. στις ενέργειες του Μητροπολίτη Αμάσειας **Γερμανού Καραβαγγέλη**, κατά το 1921, για το ίδιο ζήτημα. (6 μον.)

(/12 μονάδες)

B.2. Να αναφερθείτε:

- α) στα **αποτελέσματα** της αρμοστείας του **Αλεξάνδρου Ζαΐμη** στην Κρήτη κατά την περίοδο 1906-1908, (7 μον.)

β) στα **χαρακτηριστικά** της διοίκησης της Τραπεζούντας από τον **Μητροπολίτη Χρυσάνθο** την περίοδο 1916-1918. (6 μον.)

(/13 μονάδες)

Β' Ομάδα

Γ.1. Αντλώντας πληροφορίες από τα παρακάτω κείμενα και σε συνδυασμό με τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε και να αιτιολογήσετε τη στάση που τήρησαν οι **ελληνικές κυβερνήσεις** απέναντι στο **Κρητικό Ζήτημα**:

α) κατά τη διάρκεια του **1908**. (μονάδες 10)

β) μετά την ανάληψη της **πρωθυπουργίας** της Ελλάδας από τον **Ελευθέριο Βενιζέλο** έως και την έναρξη των **Βαλκανικών πολέμων**. (μονάδες 15)

(/25 μονάδες)

Κείμενο Α'

Το φθινόπωρο του 1908 η Βουλγαρία κήρυξε την ανεξαρτησία της και προσάρτησε την Ανατολική Ρωμυλία, μία περιοχή που φιλοξενούσε ελληνικούς πληθυσμούς. Την ίδια εποχή η Αυστροουγγρική αυτοκρατορία μεθόδευσε την ενσωμάτωση της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης, παρά τις αντιδράσεις της Ρωσίας και της γειτονικής Σερβίας. Μέσα σε αυτό το ρευστό πολιτικό σκηνικό οι Κρήτες με την παρότρυνση και της ελληνικής κυβέρνησης αποφάσισαν να διεκδικήσουν την ανεξαρτησία τους και την ένωση με την Ελλάδα. Η ελληνική κυβέρνηση επισήμως δεν επιδοκίμαζε τις πρωτοβουλίες των Κρητών, διότι δεν ήθελε να προκαλέσει τους Τούρκους. Στο παρασκήνιο, όμως, οι δύο πλευρές συνεργάζονταν στενά. Η Αθήνα θεωρούσε απαραίτητη την κινητοποίηση των Κρητών για να διεκδικηθεί de facto η ένωση με την Ελλάδα. Ο πρωθυπουργός της Ελλάδος Γεώργιος Θεοτόκης εισηγήθηκε στον ομόλογό του της Κρήτης Γεώργιο Παπαμαστοράκη την ανάγκη για κινητοποιήσεις, προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός. Ο Παπαμαστοράκης ήρθε σε επαφή με τον ηγέτη της αντιπολίτευσης Ελευθέριο Βενιζέλο, ο οποίος συμφώνησε με την πρόταση του Θεοτόκη. Πράγματι, στις 24 Σεπτεμβρίου (6 Οκτωβρίου) του 1908 πραγματοποιήθηκε ογκώδης συλλαλητήριο στα Χανιά, στο οποίο υπολογίζεται ότι συμμετείχαν 15.000 άνθρωποι.

Άρθρο «24 Σεπτεμβρίου 1908: Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα – Πως έγινε» του πανεπιστημιακού Γ. Χ. Κουφογιώργου, Ελευθεροτυπία 20.9.2014)

Κείμενο Β'

Ήδη από το 1911 είχε τεθεί το ζήτημα να σπεύσουν οι Κρήτες βουλευτές στην Ελλάδα και να ενσωματωθούν στο ελληνικό κοινοβούλιο, ώστε να επιτευχθεί μία «ντε φάκτο» ένωση της νήσου με την Ελλάδα. Στη λύση αυτή αντέδρασαν λυσιπώδως οι Μεγάλες Δυνάμεις, οι οποίες είχαν καταστήσει επιπλέον προσεκτική την ελληνική κυβέρνηση να μη αποδεχθεί με κανένα τρόπο την πραξικοπηματική αυτή ενέργεια των Κρητών. Και ενώ ο Κρήτης Ελ. Βενιζέλος ήταν σαφώς αντίθετος με την εισδοχή των Κρητών βουλευτών και τη γνώμη του αυτή την εξέθεσε απερίφραστα στην Επιτροπή Κρητών όταν τον επισκέφθηκε το 1911, η παλαιοκομματική παράταξη, για λόγους καθαρά αντιπολιτευτικούς, ενίσχυε τις επιθυμίες αυτές των Κρητών, αδιαφορώντας για τους τεράστιους εθνικούς κινδύνους που επικρέμονταν πάνω από την Ελλάδα και κυρίως τον κίνδυνο κήρυξης πολέμου της Τουρκίας και της Ελλάδας και μάλιστα σε μία εποχή που η μυστική διπλωματία προετοίμαζε την Ελληνο-Βουλγαρο-Σερβική συμμαχία κατά της Τουρκίας με σύντονες διαπραγματεύσεις. Ο Βενιζέλος, λοιπόν, προκειμένου να μην επέλθει βίαιη ανατροπή της ισορροπίας των τεταμένων ελληνοτουρκικών σχέσεων είχε καταλήξει να αντιταχθεί σθεναρά στην είσοδο των Κρητών βουλευτών στην ελληνική βουλή. [...] Ο χειρισμός του Βενιζέλου, παρά τον αντιδημοτικό

χαρακτήρα του, άφησε ελεύθερο το έδαφος για μια Βαλκανική συμμαχία για τη διεξαγωγή του απελευθερωτικού πολέμου του 1912.

(*Τάσος Βουρνάς, Ιστορία της Νεότερης και Σύγχρονης Ελλάδας, τόμος Β', σελ. 104-107*)

Δ.1. Σύμφωνα με το σχολικό σας βιβλίο, η πολιτική που εφάρμοσαν οι νεοτουρκικές κυβερνήσεις «οδήγησε τους Ποντίους, κυρίως της Διασποράς, στη μεγάλη απόφαση να αγωνιστούν για τη δημιουργία μιας αυτόνομης Ποντιακής Δημοκρατίας».

Στηριγμένοι στις γνώσεις σας και τα παρακάτω κείμενα να αναφερθείτε αρχικά στη σχετική με την παραπάνω προσπάθεια δράση του **Κ. Κωνσταντινίδη** από τη Μασσαλία (12 μονάδες) και, έπειτα, να δικαιολογήσετε την απόφαση του Πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου να μη περιληφθεί ο Πόντος στο **φάκελο των ελληνικών διεκδικήσεων**, κατά το Συνέδριο Ειρήνης των Παρισίων το 1918. (13 μονάδες)

(/25 μονάδες)

Κείμενο Α'

Από το Α' Παμποντιακό Συνέδριο που έγινε στη Μασσαλία στις 22 Ιανουαρίου 1918, εστάλη στον επίτροπο (υπουργό) Εξωτερικών της Σοβιετικής Ένωσης Λέοντα Τρότσκι το ακόλουθο τηλεγράφημα το οποίο υπέγραψε ο Κωνσταντινίδης:

«Συνέδριον, συγκληθέν εν Μασσαλία, πολιτών καταγομένων εκ Πόντου, [...] σας παρακαλεί να συμφωνήσετε, αυτή η χώρα να αναλάβει τας τύχας της, ώστε μετά την αποχώρησιν των Ρωσικών στρατευμάτων να μην ξαναπέσει εις την Τουρκικήν κυριαρχίαν. Επιθυμία μας είναι να δημιουργήσωμεν ανεξάρτητον Δημοκρατίαν, απο τα Ρωσικά σύνορα έως πέρα στην Σινώπην, και παρακαλούμε να επεμβήτε δυναμικά εις αυτό το θέμα. Ελπίζοντες εις την αποτελεσματικήν σας υποστήριξιν, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

Δια το συνέδριον, ο Πρόεδρος Κωνσταντίνος Γ.Κωνσταντινίδης.»

Πηγή: *Εγκυκλοπαίδεια Ποντιακού Ελληνισμού, Μαλλιάρης- Παιδεία.*

Κείμενο Β'

«Γνωρίζω ότι οι Πόντιοι δεν αποδέχονται την εν υπομνήματί μου προς συνδιάσκεψιν υπόδειξιν όπως βιλαέτιον Τραπεζούντος περιληφθή Αρμενικόν Κράτος. Και [...] δεν νομίζω έχω δικαίωμα επιβάλω αυτοίς λύσιν, ην αποστέργουσιν. Αλλά παρακαλώ εξηγήσατε αντιπροσώποις αυτών ποίαι σκέψεις με ήγαγον εις διατύπωσιν υπομνήματός μου. Αξίωσιν όπως ιδρυθεί ίδιον κράτος Πόντου δεν νομίζω έχει ελπίδας επιτυχίας [...] Τοσούτω μάλλον καθόσον οι διατυπώσαντες αξίωσιν αυτήν υπεστήριξαν ύπαρξιν δύο εκατομμυρίων Ελλήνων εις Πόντον, ήτις υπερβολική, διέθεσεν κακώς Συνδιάσκεψιν. Δύο λύσεις επομένως υπολείπονται πρακτικώς · παραμονή εις τουρκικόν κράτος ή υπαγωγή εις αρμενικόν. Το πρώτον δύναται θεωρηθεί ανταποκρινόμενον εις μεγαλοπράγματα πολιτικήν, αλλά έχει κίνδυνον δι' ασφάλειαν Ελλήνων Πόντου, διότι υπολειφθησόμενον τουρκικόν κράτος ενδέχεται ακολουθήσει πολιτικήν εκτουρκισμού. Διά τούτο κρίνω συμφερώτερον διά Έλληνας Πόντου περιληφθώσι εις αρμενικό κράτος [...]. Ελληνισμός εν αυτώ θα εύρη ευκαιρίαν αναπτύξεως και προόδου.»

Τηλεγράφημα Ε. Βενιζέλου από το Παρίσι στην Εθνοσυνέλευση των Ποντίων στο Βατούμ

(Καλή) Επιτυχία ☺ σε όλους !!!